СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 28. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 4 ЛЮТОГО 1948. No. 28. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 4, 1948 VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — 4-0807 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПАЛАТА ОБТЯЛА 6.5 БІЛЬЙОНІВ З ПОДАТКІВ НА БІЖУЧИЙ РІК

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ МЕНШУ ЗНИЖКУ В СЕНАТІ

Вашингтон, 2 лютого. — палата репрезентантів прийняла податковий бил Кнутсона, який обтинає податки на біжучий рік на суму $6,500,000,000. Голосували всуміш республиканці з демократами, віддаючи 297 голосів за знижку, а 120 проти. На випадок, коли б президент хотів покласти своє вето проти теперішнього билу, а палата схотіла б поставити на своїм, вона має тепер 19 голосів для переголосування вета.

Республиканські провідники, які керують голосуванням республиканської конгресової більшости, негодують на таку велику знижку, знаючи, що вона не можлива до переведення з огляду на великі федеральні видатки. Вони порозумілися, що б знижку обмежити до трьох більйонів у буджеті, предявленім президентом Труманом і переперти таку знижку в сенаті, коли податковий законопроєкт прийде там під голосування.

ЛУЇС ГРОЗИТЬ ЗНОВУ СТРАЙКОМ В ШАХТАХ МЯГКОГО ВУГІЛЛЯ

Вашингтон. — Голова Юнайтед Майн Воркерс оф Америка, Джан Л. Луїс, повідомив листовно шахтярських підприємців, що він чується вільним почати відповідну акцію для спонукання їх доплатити до майнерського фонду добродійности суму $50,000,000 на виплату пенсій для членів своєї юнії. За пляном Луїса, майнери мали б діставати по $100 місячно старечої пенсії після 60 років життя і після 20 літ постійної праці в шахтах. Луїс закидає підприємцям, що вони не доплачували правильно по 10 центів до добродійного фонду від кожної випродукуваної тони вугілля, як це було передбачено в контракті. Доплати мали розпочатися з днем 20 серпня 1947 і недоплачена сума зросла до $50,000,000. Лист, висланий Луїсом з датою минулої суботи, уможливлює викликання страйку після двох місяців згідно з постановою нового робітничого закону.

ЗАЛІЗНИЧНИКИ ГРОЗЯТЬ СТРАЙКОМ

Шікаго. — Президент Труман назначив комісію для устійнення фактів в справі домагання залізничих братств за підвишку платень. Вони грозять загальним залізничим страйком, коли їхні домагання не будуть сповнені. Вони домагаються підвишки на 30%. Адвокат залізничих підприємств доводить, що платня залізничників є найвищою із усіх родів праці в Америці, а коли б сповнити домагання братств, тоді видатки на втримання залізниць підскочать на 1.9 більйонів річно. Надіються компромісу в спорі.

АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ТАВРУЄ ВОЛЕСА КОМУНІСТИЧНИМ ФРОНТОВИКОМ

Маямі, на Флориді. — Екзекутивна рада Американської Федерації Праці ухвалила одноголосно відкинути кандидатуру на президента Генрія Волеса, як речника третьої партії. В резолюції АФП стверджує, що її 7,200,000 членів „є надто патріотичні й інтелігентні", щоб не розуміли удаваного лібералізму Волеса. АФП твердить, що зголошення кандидатури Волеса є комуністичним маневром для розбиття ліберальних сил і для створення хаосу в Америці.

ПРЕЗИДЕНТ ПОНОВНО ВЗИВАЄ ЗБЕРІГАТИ ГРОМАДЯНСЬКІ ВОЛЬНОСТІ

Вашингтон. — Президент Труман вислав зазив до конгресу, щоб перевести в життя його програму, складену з 10 точок, на підставі якої можна буде посилити моральну силу Америки у її світовім проводі. Він домагається між ін. створення комісії громадянських прав для усунення нерівности рас і виключення лінчування нігрів.

АРЕШТУВАЛИ АЙСЛЕРА ДЛЯ ДЕПОРТАЦІЇ

Вашингтон. — Департамент справедливости видав наказ арештувати Гергарда Айслера для переведення депортації до Европи. Айслера вважають за „комуніста ч. 1", який у минулому передавав американським комуністам накази з Кремля. Він жде на рішення відклику Верховного Суду.

ВІДТЯГНУЛИ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОДАТКУ ВІД 8 БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Вашингтон. — Департамент скарбу відтягнув дотеперішнє звільнення від податку від 8 організацій, які були названі в звіті генерального прокуратора як підривні. Вони подавали себе за релігійні або добродійні, збирали пожертви й дари і при їх допомозі переводили большевицьку пропаганду. Між такими організаціями находиться теж Краєва Рада Американсько - Совєтської Приязни.

РОСІЯ ХОЧЕ ДІСТАТИ АТОМОВУ ТАЙНУ ПРИ ДОПОМОЗІ ТРЕТЬОЇ ПАРТІЇ

Вашингтон. — Росія вживає комуністів і громадян, які творять третю партію на видобуття атомової тайни з Америки, такий закид видвигнув проти псевдо-поступовців ген. Леслі Гровс, предсідник атомового проєкту під час війни. Цей закид оприлюднив Ґровс під час конференції з журналістами, коли говорив про покінчення своєї служби в армії.

Америка відкидає протест Совєтів у справі фортифікацій в Ірані

ТАКОЖ НЕ ПРИЙМЕ ДО ВІДОМА ПРОТЕСТУ ПРОТИ ВИСИЛКИ КОРАБЛІВ ДО ІТАЛІЇ.

Вашингтон, 2. лютого. — Департамент стейту відкинув без обиняків совєтські закиди, наче б то Злучені Держави переводили фортифікації в Ірані, щоб перемінити ту країну в забороло проти Росії. Уряд назвав такі закиди неправдивими й опертими на перекручуванні фактів. Раніше підсекретар стейту Роберт Ловет формально відкинув протест Совєтів проти висилки американських кораблів на води Італії, як суперечної з італійським мировим договором. Ловет твердить, що висилка основана на згоді італійського уряду. Речник департаменту стейту виявив теж, що й третій совєтський протест буде відкинений, якщо він буде доручений Америці. Цей протест звернений проти появи американських літаків на водах Японії для перегляду совєтських кораблів з набором. — Всі совєтські протести появилися впродовж одного тижня. Панує загальний погляд, що Совєти мають якісь свої пляни та хочуть відвернути від них увагу світу.

ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО СОБОРНОСТИ В ШИКАГО

Шикаго, 3. лютого. (Телеграмою до Свободи). — Старанням ОДВУ та при співучасти місцевих українських парохій, організацій, товариств і клюбів влаштовано тут в неділю 1-го лютого Концерт в річницю проголошення соборности українських земель. На концерті виступили Український Хор міста Шикаго під управою С. Чуби, піяністка Е. Барабаш, Юрченко та нші мистецькі сили. З промовами виступили учасник проголошення соборности, д-р Л. Цегельський з Филаделфії та місцеві бесідники; між ними д-р Желтвай, з Карпатської України, що недавно прибув до Америки. Всі точки програми були виконані з великим успіхом, а виступи бесідників, головно д-ра Л. Цегельського та д-ра Ю. Желтвая були прийняті з великим ентузіязмом публикою, що вщерть виповнила залю Шопена. Концерт, після минулорічної імпрези Допомогового Комітету з виступом фільмового артиста Івана Годяка, був чи не найбільш успішним в дотеперішній історії цеї української громади. Призначена на допомогу УПА та українським скитальникам збірка дала у висліді понад 700 долярів.

„Війна, про яку ніхто не знає"

2 СОВЄТСЬКІ І 4 ПОЛЬСЬКІ ДИВІЗІЇ В БОРОТЬБІ ПРОТИ У.П.А.

Відень, 28. січня. (ІНС). — Двох старшин Української Повстанської Армії, які тільки що пробилися з України до Австрії, оповіли вчора закордонним кореспондентам про „війну, про яку ніхто не знає" та яка ведеться в Україні проти совєтських окупаційних сил. Вони заявили, що Українська Повстанська Армія по всіх територіях України нараховує біля 15,000 вояків, з якими симпатизує ціле населення України, а біля 2,000,000 людей цій армії активно допомагає. Головні воєнні дії проти совєтського окупанта УПА веде головно в південній та західній Україні. Ціла УПА поділена на чотири головні групи, що діють в Карпатах, на Волині і Поліссі, в південній Україні та на Буковині. Менші загони боряться теж в східній і центральній Україні. В боротьбі проти УПА є тепер дві совєтські і чотири польські дивізії піхоти. Оповідаючи історію УПА згадані старшини заявили, що вона своїми організаційними початками сягає до 1941-го року, коли то її організовано до боротьби проти німецьких нацистів. Повідомлення ІНС (Інтернешинел Нюз Сервіс) передали поодинокі американські газети, між ними „Ди Денвер Пост". Заяви старшин УПА потверджується дальше вістками з Москви про виступи Молотова і Хрущова в Києві з нагоди 30-річчя совєтської окупації України, що взивали до „безпощадної боротьби" проти українських самостійників. Цю вістку згадана газета подала під заголовком: „Червоні кричать про „американську змову" в Україні'.

ТРІЮМФАЛЬНИЙ УСПІХ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ В ШВАЙЦАРІЇ

Женева, Швайцарія, 26. січня. (Повітряною поштою). — Український Допомоговий Комітет у Швайцарії повідомляє: Чоловічий хор „Ватра" під керівництвом проф. Льва Туркевича, зорганізований на скитальщині в Австрії, одержав після довших заходів дозвіл на приїзд до Швайцарії і виступив тут з двома концертами, дня 23-го січня в Монтре і 24-го січня в Женеві. Того самого дня хор після полудня співав теж в женевській радіовисильні, де награно грамофонні плити. Приїзд українського хору до Женеви випав на час сесії Підготовчої Комісії ІРО, а Український Допомоговий Комітет завчасу подбав про відповідне розреклямування концерту в швайцарських та міжнародних колах. Концерт в Женеві відбувся в найбільшій місцевій залі Реформації, що була вщерть виповнена публикою і був справжнім тріюмфом української пісні на швайцарській землі. Чергового дня всі чотири женевські щоденники: „Ля Сюіс", „Журналь де Женев", „Куріє де Женев" і „Трібюн де Женев" подали з концерту ентузіястичні рецензії, підносячи незрівняне багатство і красу української пісні, небуденну музикальність і співочий талан українського народу та мистецький вишкіл хору Ватра. Організація концерту була ділом місцевого досвідченого імпресарія, ред. М. Єреміева. Чергового дня, в неділю, 25-го січня, Український Допомоговий Комітет влаштував для хористів окреме прийняття, на якому в ролі господарів виступали Мілена Рудницька та швайцарський протектор українців, полковник Бірке, що виголосив відповідні вітальні промови. На прийнятті був приявний президент Підготовчої Комісії ІРО, амбасадор Понсо, що з черги виголосив промову, висловлюючи надію, що українські скитальці вже швидко знову зможуть стати вільними і повновартісними громадянами вільних країн.

МОСКВА ЗАДУМУЄ ВИСТУПИТИ В О.Д. З ОБВИНУВАЧЕННЯМ, ЩО АМЕРИКА „ЗАГРОЖУЄ МИРОВІ"

Москва, 2. лютого. (АП). — Деякі поінформовані спостерігачі в Москві висловлюють думку, що совєтський уряд плянує звернутися до Ради Безпеки з обвинуваченням, що Злучені Держави Америки „загрожують світовому мирові". Підготовкою до такого виступу мали б бути чотири дипломатичні ноти, якими совєтський уряд в останньому часі протестував проти чотирьох різних військових заходів Америки в північній Африці, в Ірані та на Далекому Сході. В широких коментарах совєтської преси щодо цих протестів видвигається дальші закиди, мовляв Америка своїми заходами в Африці, в Ірані та на Далекому Сході організує військові бази, виразно звернені проти Совєтського Союзу. Совєтські протестаційні ноти були відкинені американським урядом як безпідставні.

СЕСІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ І СОЦІЯЛЬНОЇ РАДИ О.Д.

ЗАЧАЛАСЯ ВІДРАЗУ АМЕРИКАНСЬКО-СОВЄТСЬКИМИ ПРОТИВОРІЧНОСТЯМИ.

Лейк Соксес, Н. Й., 2. лютого. — Сьогодні тут відкрито шосту звичайну сесію Економічної і Соціяльної Ради ОД і вона відразу почалася американсько - совєтським зударом вже при виборі президії. Ливанського представника д-ра Маліка вибрано президентом, а на його заступника Совєти доконче хотіли поставити одного зі своїх. Америка, тимчасом, запропонувала чілійця. Після „виміни аргументів" між американським і совєтським представниками, Рада відкинула одну за другою совєтські пропозиції. Большевик головно вперто домагався, щоби з порядку нарад зняти, або бодай відложити дебати на тему каторжних робіт в „деяких країнах", маючи на думці Совєтський Союз.

ПІДПИСАНО АМЕРИКАНСЬКО-ІТАЛІЙСЬКИЙ ДОГОВІР

Рим, 2 лютого. Сьогодні під час простої, але зворушливої церемонії у відомій „Залі Перемоги" в палаті Чіджі в столиці Італії підписано договір приязні, торгівлі і мореплавства між Злученими Державами Америки та Італією. Це перший того роду договір, що його підписала Америка після війни зі своїм бувшим ворогом та з европейською країною взагалі. Цим договором заступлено подібний ще з 1871 року, що вигас за обопільною згодою в грудні 1937. Новий договір повинен бути ратификований в Римі в можливо найшвидшому часі. Практично його підписано на 10 років, але він буде з року на рік автоматично продовжуватися, якщо одна з договірних сторін його не виповість. Під час церемонії підписання, доконаного італійським міністром закордонних справ Карльом Сфорца та американським амбасадором Джеймсом С. Дюнн, виголошено промови, підкреслюючи значення цего договору для обох країн і для Італії зокрема та для загального замирення в світі.

В ІНДІЇ ПОСТАВЛЕНО ПОЗА ЗАКОНОМ ГРУПИ, ЩО ПРОПОВІДУЮТЬ НАСИЛЛЯ

Ню Дельгі, Індія, 2 лютого. Індійський уряд проголосив сьогодні декрет, на підставі якого ставляється поза законом всі релігійні і політичні групи, що в своїй програмі визнають, або проповідують насилля. Розпорядження уряду є безпосереднім наслідком вбивства Магатми Ганді, що його доконав член екстремістичної гіндуської релігійної організації, яка вважає боротьбу проти музулманів своєю ціллю. Після проголошення декрету сподіються нової хвилі терору, якщо уряд премієра Негру не поведе рівночасно рішучої акції проти терористів. Викликані вбивством Ганді заворушення продовжуються в цілій країні.

АМЕРИКАНСЬКІ ВЛАСТІ В НІМЕЧЧИНІ ВИКАЗУЮТЬ БРЕХЛИВІСТЬ СОВЄТСЬКИХ ТВЕРДЖЕНЬ

Мюнхен, Німеччина, 2 лютого. Совєтський головнокомандуючий в Німеччині, маршал В. Соколовський, недавно виступив з обвинуваченням, мовляв американці заарештували в своїй зоні і держать в тюрмі 206 совєтських громадян, кількох з них засуджених на смерть. У висліді, американські власті дозволили совєтським кореспондентам відвідати тюрму, про яку говорив маршал Соколовський, та провірити документи і перевести розмови з вязнями. Виявилося, що твердження совєтського команданта були, як звичайно, безпідставні, бо на всіх 1,007 вязнів було 716 німців, 233 зпоміж переміщених осіб, які підлягають ООД та 58 „інших". З переміщених осіб було 157 поляків, 28 українців, 28 росіянів, 15 югославянців, 2 литовців і 3 лотишів, засуджених за звичайні проступки, але ніхто з них не вважає себе совєтським громадянином.

РЕПАТРІЯЦІЯ ГРЕКІВ В РУМУНІЇ

Атени, Греція, 2 лютого. З грецьких урядових джерел сьогодні повідомили, що з усіх 19,000 грецьких колоністів в Румунії більшість виявила бажання вернутися назад до Греції і 2,000 вже вернулися. Вони однозгідно стверджують політичний терор в Румунії, при чому усіх греків змушується активно піддержувати большевицьких партизанів.

ПОЧАЛАСЯ СОВЄТСЬКА ДОСТАВА ЗБІЖЖЯ БРИТАНІЇ

Лондон, 2 лютого. Британський секретар економії сьогодні повідомив, що Совєти вже почали доставу збіжжя до Англії на підставі підписаного недавно договору. В загальному Совєти зобовязалися доставити Британії 750,000 тон збіжжя, призначеного головно на корм для худоби, а в заміну одержать машини та фабричне устаткування.

ПРОТИСОЮЗНИЦЬКІ НАСТРОЇ В НІМЕЧЧИНІ

Франкфурт над Майном, Німеччина, 2 лютого. З кол американського військового управління в Німеччині стверджують зріст протисоюзницьких, іменно проти американсько-британських настроїв в західних зонах. Ці настрої проявляються в організованих виступах робітництва і навіть в публичних промовах високих урядників німецького самоуправління. В багатьох випадках вже стверджено в цьому наслідки підривної пропаганди, веденої комуністами та під знаком зорганізованого недавно Комінформу.

ПРОТИКОМУНІСТИЧНІ НАСТРОЇ В БРИТАНІЇ

Лондон, 2 лютого. В останніх роках протикомуністичні настрої сильно зросли теж серед британського робітництва. Наявним доказом того може послужити факт, що сьогодні під час виборів до найсильнішої професійної спілки транспортових і загальних робітників комуністам з трудом пощастило здобути тільки 4 місця на всіх 27.

ПОЛЬЩА ХОЧЕ ЗАКІНЧИТИ ЕМІГРАЦІЮ ЖИДІВ

Варшава, 2 лютого. В польському сойму внесено сьогодні законопроєкт про нову нормалізацію пашпортових справ, призначений насамперед на припинення дальшої еміграції жидів з Польщі, яка набрала масового характеру після закінчення війни. З усіх біля 4 мільйонів жидів в колишній Польщі, сьогодні там ще залишилися не більше 90,000.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.00	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

АМЕРИКАНСЬКІ ЖИДИ І ПАЛЕСТИНА

Загально відоме, яку велику допомогу дають американські жиди розкиненим по світі жидам. Відома теж і допомога справі відбудови жидівської держави в Палестині, хоч мимоходом кажучи, думки американських жидів щодо цього є вже поділені. Саме на цю тему ведуться широкі дискусії, які зачинають набирати що раз більшої актуальности, чим ближче до часу, коли мала б заіснувати жидівська держава. З американсько-жидівських рядів ставлять питання, яке має бути відношення американських жидів до жидівської держави в Палестині, а теж і до тих, що то промовляють „від імені всіх жидів у світі".

Джозеф М. Проскавер, президент Американського Жидівського Комітету, пише в Ню Йорк Таймс, що прийшов час, коли треба виразно окреслити „філософію і становище американського жида". Він натякає на антисемітів, а теж і на деякі жидівські кола, які кажуть, що справа поділу Палестини створила для жидів „проблему", себто можливість конфлікту між їхніми обовязками як американці й жиди. Проскавер каже, що ніякої проблеми нема і не буде, якщо не будеться утотожнювати політично жидів поза Палестиною з владою, яка повстане в Палестині. Американські жиди, каже він далі, є „кістьми і кровю частиною Америки". Вони симпатизують з відбудовою жидівської держави і тими, що у ній хотіли б осістися, а помагаючи їм не ломлять ніякого зобовязання зглядом Америки. Навпаки, вони помагають, щоби було здійснене те, що ухвалила Асамблея Обєднаних Держав, та за чим були і є Злучені Держави. Отже їхнє становище не є тільки про-жидівським, але водночас і про-американським.

Лесінґ Дж. Розенвалд, президент Американської Ради Юдаїзму, є тої думки, що таки „проблема" існує, а як би й її не було, то вона буде, як повстане жидівська держава в Палестині. Це не першина, каже він, що різні краї пробували "маніпулювати політичним наставленням американців та їхньою льояльністю", рахуючи на спільне національне походження, спільну релігію, чи навіть спільні класові інтереси. З тим повинна, каже він, рахуватися теж Сіоністична організація і завчасу "відповідно поводитись, щоб та проблема" не виринула. Жиди поза Сіоністичною державою не є звязані з нею ніякою льояльністю, бо вони є жидами тільки через звязок з релігією, з юдаїзмом. Жиди в Америці, каже він, як й інші американці, можуть мати різні погляди в справі поділу Палестини. Вони не можуть мати як група якоїсь „спеціяльної закордонної політики", а мають жити як американці жидівської релігії, керуючись цілковито політичними та національними інтересами Америки. Це є, каже Розенвалд, „основна ідея" що маємо бути „виключно й цілковито американцями, а тільки в релігії, й то тільки в релігії, жидами". Так думає, кінчить Розенвалд, переважаюча більшість американців жидівської віри.

Як бачимо, представники американських жидів мають певні підстави припускати, що повстання жидівської держави в Палестині може внести заколот у їхні ряди і намагаються цьому зарадити, вияснюючи завчасу своє становище.

Ощадність, або інфляція!

Загроза зросту інфляції стає притокою до критики всіх можливих плянів, з якими злучені грошеві видатки. Це пізнати на поборюванні різнородних проектів уряду, головно таких, які мають на цілі причинитися до відбудови знищеної Европи. У засаді всі годяться, що це треба перевести, бо інакше Европа паде жертвою большевицького імперіялізму й агресії, та коли приходиться говорити про виасигнування фондів на таку ціль, то майже кожен, хто стоїть в опозиції до уряду говорить, що видатки викличуть дальшу інфляцію. Крім цього багато прихильників уряду критикують його пляни. Пригадується казка при мишей, коли біжить котик. Одначе, коли прийшлося шукати за мишкою, яка схотіла б причипити дзвіночок, жадна не зголосилася!

Старий і практичний дорадник уряду, Бернард Барук, у своїм зізнанні перед сенатською комісією закордонних справ перед 2 тижнями виказав ясно, що для стримання інфляції при виконанні Пляну Маршала треба завести взірцеву ощадність. До ощадности обовязані всі: фармері, які повинні знижити ціну своїх продуктів; робітники, які повинні вдоволитися меншою платнею за свою працю; фабриканти, які повинні обнижити ціну своїх виробів; податковці, які повинні підіждати ще зо два роки, заки можна буде обнижити особисто-доходовий податок. Крім цього уряд, на думку Барука, повинен стримати різні нові будови, а обмежитися лише до найконечніших. Загально: Барук не каже триматися засад ощадности одним, а витрачувати гроші іншим. Ощадність повинні завести всі — а тоді не буде інфляції.

Ще заки появилася критика ощадностевих проектів Барука, заговорив дехто, що то ще не треба думати про ощадність, а почати від застановлення розтратности. Як приклад такої розстратности згадують про марнування хліба пекарями й продавцями. Обраховують, що в Америці марнується 5% хліба річно. Не того, що його не доїдають в домах та ресторанах, але того, що його звертають з продажу. Система продажу хліба така, що пекарі розвозять печиво до крамниць і лишають його там в комісовий розпродаж. Коли крамниця не продасть одного дня якого бохонця хліба, — ба навіть лише якоїсь частини бохонця, коли бохонець можна розрізати при продажу — тоді цей хліб забирають пекарі на другий день по тій самій ціні, за яку його продали, а на його місце дають свіжий хліб. Обраховують, що при такій системі марнується річно 600,000,000 бохонців хліба. Коли пересічно одна родина запотребовує кожного дня 2 бохонці хліба, то це значить, що змарнованим хлібом можна обслужити 300,000,000 родин на рік, тобто неповний мільйон родин на день. Правда, не всі бохонці марнуються цілком, бо деякі з них перемелюється наново на різні продукти, одначе все таки з тим іде втрата праці, втрата вартости продукту і т. п.

Оце велетенське марнування хліба відбувається в тому часі, коли в цілому світі, а навіть в самій Америці, йде крик недостачі хліба, недостачі харчів і поширювання голоду в різних країнах. Водночас в Америці йде заклик щадження кожного зеренця збіжжя на прожиток голодним у світі. Пекарі одверто признаються, що вони не можуть нічого заощадити з огляду на систему продажу, а департамент рільництва твердить, що президент не має правної сили спинити марнування, бо конгрес не хоче йому ухвалити відповідних повновластей. Конгрес знову твердить, що повновласти для президента добрі на воєнний час, а не добрі на мирні часи.

Тепер перейдімо знову до спроби ощадностей, запроектованих Баруком — теж для рятунку світу і для стримання інфляції в Америці. Негайно після оприлюднення його промови в сенатській комісії заговорили газети, що плян добрий, але не можливий до переведення. Так напр. каже Геральд Трибюн, що як конгрес так і загал населення змісця кинули цілий плян до коша, заки ще взялися над ним дискутувати.

Це сталося тому, що точки Барука проти інфляції є взаємнозалежні. Так, напр. політика податкова не може бути відокремлена від загальної економічної політики. То правда, що коли зменшити податки, тоді не можна буде сплачувати державного довгу, але за те пересічний громадянин буде мати більше гроша на особисті видатки, а зменшення видатків під теперішню пору було б ...люксусом для країни!

Такі й тим подібні аргументи це лише гра слів й їх не можна поважно трактувати. Дійсною причиною нехоті до ощадностей є психічне наставлення. Нація, яка привикла до добробуту, яка виграла війну, не може зрозуміти, як можна відмовляти собі одної чи другої речі в часи ще більшого добробуту. Тому обі великі політичні партії прийшли до висновку, що спроба ощадностей тепер не на часі. Виглядає, наче б між ними була якась тиха змова проти ощадности, а зате прилюдно йдуть взаємні обвинувачення в інфляції.

Коли йде про правду, то теперішнє політичне положення внутрі держави є причиною легковаження д а л е к осяжних проектів для заведення засад господарки як у приватному, так і в прилюдному житті. Цим політичним положенням — це приготування до виборів. Це на око дрібна справа, але закордонні політики з нею добре рахуються і придумують свої пляни для її використання. Загально говорять, що кремлінські диктатори є того переконання, що під час виборів Америка не буде спосібна до якогсь рішального кроку й це добра нагода для завоювання світу в такому часі.

Микола Чубатий.

Могандас Ґанді, праведник та патріот Індії

Мов грім з ясного неба рознеслася по світу вістка про вбивство Могандаса Ґандія, духового провідника новочасної Індії та найбільше оригінальної постатті серед живучих провідних людей світу. Неначе іронія судьби принесла Ґандієві такий несподіваний кінець. Він, що ціле своє життя тримався засади „не вбивай"; він, що ще недавно розпочав безнадійну голодівку аж до смерти, щоби склонити своїх земляків розсварених релігійними різницями, заперестати братовбивчу боротьбу, гине нагальною смертю з рук політичного фанатика. З особою Могандаса, себто Вчителя, звязана судьба Індії за пів останного століття, дарма, що далеко не всі гіндуси погоджувалися з його наукою, що її він проповідував.

Його наука була комбінацією браманської науки пуритизму гіндусів, християнства й новочасного демократизму. Як правдивий індієць, а ще й до того приналежний до найвищої касти браманів, він виніс глибоку чутливість на всі нужди людського життя, якого не треба відбирати нікому. Життя, по думці Ґандія, є власністю кожної істоти, та ніхто не уповажнений його відбирати. Звідси його наука, щоби не вбивати нікого, навіть найлютішого ворога. Хто мавколинебудь спосібність читати якийсь твір гіндуської літератури, от хочби твори Рабіндрамата Таґоре, той зрозуміє, звідки взявся в Ґандія цей мирний настрій пророка новочасної Індії. Тому й було зовсім природним, що Ґанді вибрав як середник боротьби проти панування Англії над Індією не революційну боротьбу, але пасивний опір.

Другим елементом в світогляді Ґандія було християнство, з яким він познакомився в часі студій права в Лондоні. Наука любови Христа його прямо полонила і він її застосував у свому житті. Не став сам християнином тому, що він, як сам казав, не міг найти в Европі того взнеслого християнства з Євангелії. Вкінці присвоїв він собі демократизм західної Европи разом з переконанням про рівність всіх людей.

Наука Ґандія про рівність всіх людей на світі стягнула на нього громи в першу чергу в його батьківщині Індії, де, як відомо, сама релігія браманська ділить населення на чотири, з кастою нечистих або недотикаємих, паріїв на самім споді. Якже ж таке громадянство переконати про рівність кожної людини! Його батьківщина була ще розділена релігійно. Подавляючу більшість творять гіндуси, визнавці браманізму, а магометани фанатичну меншину. Як тут знов говорити про миролюбність та рівність індійців, коли мало не кожен день приносить кріваві розправи поміж гіндусами та магометанами з одного боку, а з другого боку існують вищі касти самих гіндусів та мільйони паріїв, себто „нечистих". Ґанді змагав ціле життя до цього, щоби погодити розсварених на смерть земляків та звернути їх увагу на ідею визволення Індії. з одною провідною ідеєю зпід панування Англії. До цього останнього змагав він засобами, які здавались неможливими, коли думати про зреалізування національного ідеалу. Кровопролиття Ґанді виключав із засобів боротьби навіть проти панування чужинців.

Характер Ґандія формувався в часі цілого його дуже мальовничого життя. Як член вищих сфер гіндуського громадянства студією він в Англії право, щоб не вернути по скінченню студій до Індії, але до Полудневої Африки, де жило кілька сот тисяч його земляків у відносинах понижуваного населення. Ці відносини, хоч нині значно поправилися, не дають рівности полудно-африканським гіндусам. Це відбилося відгомоном навіть на останній сесії Обєднаних Держав.

Кілька літ працює він як оборонець своїх понижених земляків, після чого переноситься до Індії, де розгортає свою філософічно-політичну науку, яка мала принести Індії державне визволення. Щоб повести індійців до боротьби за своє національне визволення, треба було спершу погодити поміж собою самих земляків — вищі верстви гіндусів з паріями та гіндусів з магометанами.

Зискавши собі в громадянстві поважний авторитет, вживає він так добре відомого натиску на своїх земляків, щоб погодилися — молитву та піст. Кілька разів розпочинав Ґанді голодівку, рішений вмерти, щоб наклонити гіндусів до уступств в користь паріїв, а що мало б вирівнати кастові різниці поміж самими гіндусами.

Не хотячи допустити до смерти свого улюбленого та глибоко шанованого провідника, гіндуські вищі касти йшли на ці уступства, вирівнуючи так фронт соціяльних та релігійниж різниць поміж гіндуським населенням. Цей один вирівнаний фронт був потрібний до боротьби за визволення Індії зпід панування Англії. І це перше завдання йому вдалося. Більшість населення Індії, гіндуси, сконсолідувалися та зорганізувалися політично в так званім Всеіндійськім Конгресі, що його провід обняв молодий політичний учень Ґандія Пандіт Негру, теперішній премієр гіндуської Індії. Ґанді лишився тільки духовим провідником гіндусів, проте заважував теж і в політиці.

Старання Ґандія погодити гіндусів з магометанами та створити один фронт солідарної Індії проти Англії не удалися. Тільки невелика частина 90 - мільйонового магомеданського населення пішла за Ґандієм, решта зорганізувалася в Магометанську Лігу під проводом Алі Джіна та повела окрему політику льояльности зглядом Англії. Окрема політика індійських магометан доводила знов до крівавих вибухів в Індії, які знов старався Ґанді лагодити моральним натиском на земляків при допомозі голодівки.

Як повести боротьбу гіндусів проти Англії за визволення, то в цій справі Ґанді різнився зі своїми навіть гіндуськими земляками. Більшість з них спріяла революційній боротьбі, натомість Ґанді був прихильником безкровного пасивного опору. Свою думку пасивного опору накинув він більшости гіндусів, бо так великим був його авторитет як святого та політичного провідника. Пасивний опір гіндусів мав бути середником, яким Ґанді хотів матеріяльно підірвати. Панування Англії над Індією та тим способом приневолити англійців забратися з Індії.

Економічна експлоатація Індії як англійської колонії лежала в цім, що Англія брала дешево сирівці з Індії, а продавала готові продукти по кільканадцять разів вищих цінах. Ґанді став пропагувати

(Докінчення на стор. 3-тій).

ОЛЕКСІЙ АНДРІЄНКО.

Я БУВ НА „РОДІНЄ"

17)

У генерала бавилися картами. За ними просиджували до ранку. Грою дуже захоплювались: програвали по 15—20 тисяч карбованців. В будинку часто організовувались величезні гулянки з пияцтвом. Не минав не відзначеним ні один випадок — день народження, річниця весілля і т. п. Генеральша, Ганна Семенівна, умовляла Льонічку (так вона називала генерала), почати святкувати іменини.

— Раніше генерали святкували іменини, а у нас все, як не у людей! — обурюючись починала атаку Ганна Семенівна.

— Залиш, Ганічко, це не політично, — відмовлявся генерал.

— У тебе одно слово: не політично! А у мене все політично! Подумаєш, зберуться люди, вип'ють, закусять, а у нього не політично... Ну, хочеш, за Сталіна вип'ємо? Тоді політично буде?

Прийшов день народження Ганни Семенівни. До нього підготовлялися довго і уважно. Запрошено було гостей осіб сорок. В великій залі просторого осібняка якоїсь німецької баронеси були розташовані столи з білосніжними обрусами. Вони гнулися під вагою хрушталевих шклянок, великої кількости посуду з різним їдженням. Спеціяльно на літакові було привезено з Москви ікру, рибу, сир, вина. Коли гості добре напилися, хтось випустив від необережности шклянку. Задзвеніли уламки хрушталю.

— Це на щастя, — вигукнула Ганна Семенівна.

Генерал заявив, що раніше, до революції, в пристійному вищому колі завжди били посуд під час бенкетів. Він тяжко підвівсь із-за столу, схопив величезне блюдо з рештками поросяти і кинув на підлогу, потім пішов бити все, що попадалось під руки. Гості, звичайно, почали бити вслід за господарем. Коли все було перебите, генерал викликав льокаїв і наказав негайно приготувати нові столи в'іншій залі.

Ганна Семенівна була надзвичайно задоволена погромом.

Минуло вже багато часу, а вона все ще з гордістю розповідала про це дружині генерал-полковника Малінкова, яка приїхала в Німеччину на курорт. „Раніше це дуже вважалося в вищих колах", — додавала вона, поглядаючи гордим поглядом на Малінкову. Бажаючи, певно, зовсім знищити її, Ганна Семенівна запитувала з тонкою іронією:

— А ви, що ж, голубка, до нас приїхали? Чому не на Кавказ або в Крим?

Але на це запитання Малінкова раніше була підготована дати блискучу відповідь:

— Фі! Кавказ або Крим! Як це провінціяльно. Хто ж тепер із вищих кіл туди їде? Тепер їдуть за кордон: в Карлсбад, в Румунію, на Мадярщину. Як ви відстали тут від життя!

Ганна Семенівна міцно закусила губу.

Генерал Потапов намагався не пропустити ні однієї радіопередачі ВВС (бібісі) на російській мові. Уважно схилivши голову до радіоприймача, він ловив кожне слово, інколи записуючи щось до своєї книжки. В одній із своїх політичних передач, ВВС говорило про те, що в советській зоні Німеччини працюють з повним навантаженням військові підприємства, відправляючи свою продукцію в СССР. Було зазначено 11 підприємств.

Погано працює у англійців розвідка, — сказав генерал. — Не 11, а 25 заводів працює. Він негайно послав в Москву шифровану телеграму, а потім визвав керівника штабу і дав наказ про негайний вивіз із Німеччини зазначених англійцями заводів.

Через декілька днів генерал поїхав в Прагу разом з майором Величко. За вікном авта мигали зелені, розчесані німецькі поля, ґастґаузи з советськими прапорами на ґанках, — зустрічалися панцерники, вантажні авта з советськими вояками. На одній із площ якогось німецького містечка наша машина в'їхала в гурт німецьких дітей, що бавилися м'ячем. Різкий звук сигналу розігнав їх. Але вони помітили в авті генеральські відзнаки.

— Генерал, генерал, — закричали вони і, швидко ставши в шеренгу, по військовому вітали його... — Гайль Сталін — почувся десяток юнацьких голосів.

— Чуєш — звернувся генерал до Величка.

— Так, ми стали міцно на німецькій землі, і ніяка сила не примусить нас піти звідси. Нам потрібна вся Німеччина. Пам'ятай: німець — ліпший солдат. Йому тільки напрямок скерувати треба. Вчора він кричав „гайль Гітлер", а сьогодні уже кричить „гайль Сталін". Вони будуть добре дисциплінованими солдатами світової комуністичної революції. Тепер Комінтерн має своїх людей у всіх країнах світу. Всюди є наші організації.

— Ох, і почнеться швидко завірюха... Наше завдання — скермовувати, організувати, а воювати будуть ось ці — німці, чехи, французи, болгари, румуни.

— Так воно, так, — заперечив майор, — але у наших солдат настрій поганий. Їх вразило життя німців. Що і говорити: свинюшник у нас. Мимоволі колгоспник задивляється на німецького селянина. Пригляньтесь, товаришу генерале, куркулів у них немає, всі рівні і всі заможні. От в цім і біда. Коли б були куркулі, нам би легко можна було знищити антиколгоспну пропаганду...

(Дальше буде).

D. P.

В ТАБОРІ ЛИСТОНОША ПРИХОДИТЬ...!

Зближається полудне. Перед таборовою канцелярією збираються поодинокі групи скитальців - виселенців, молоді хлопці та дівчата, жінки та чоловіки. На їхніх лицях то радість то смуток і журба, а всі вони нетерпляче ждуть на листоноша, що сьогодні принесе заокеанську почту. В одних з тої групи скитальців вигляд облича вдоволений, а в других зажурений. Бо ж багато з них віднайшло вже своїх рідних та знайомих чи то в Америці чи в Канаді, чи в Англії, одержали вже від них всякі документи на виїзд з цеї проклятої Німеччини. Їм тільки залишається ще деякий час пождати, а потім: прощавай „Стара Европо"!

Ми, однак, поводимося на тих зажурених скитальців, які одні другим розповідають свої надії, свої жалі та нарікання.

...Чули, Василю?! До Михасевого Петрика написав з Аргентини його брат Іван. Подумайте собі! Пише він йому, чого він тут сидить в Німеччині, чому не вертає додому, навіщо продав свій грунт дома, тільки нероби та лінюхи волочаться тепер по Німеччині. Пише дальше, що він вичитує в газетах, що дома тепер настав мир і спокій. Люди живуть весело та щасливо під сонцем сталінської конституції; сам він подав вже свої документи до совєтського консуляту на виїзд додому...

...Ну, і що? запитує старий дядько Гарячий. Що відписав йому Михаськів Петрик?!

...Та що міг відписати йому! Зі злости завернув йому всі листи з Аргентини та дописав на листі: „Ти, Братку Іване, коли так дуже впрів в тій Аргентині, то вертайся скоро додому, може трохи остудишся на далекому Сибірі! А як хочеш, то поміняймося. Я поїду на твою господарку, а Ти на мою!...

...Та що там, дядьку Гарячий! Я ще ліпшого листа одержав від свойого кума з Америки... — докинув з гурту Юрко Самохід.

...Пише мій кум Стефан, а він працює десь там на великій фабриці коло автів, — щоби я йому написав, чому я ще досі не повідомив його, що діється там тепер в його селі, бо я близьке дому, а він далеко. Пише він мені, що... „Якби він так був близько, як я, то він давно був би вже кілька разів дома"...

...Ну, і скажіть самі ви, що мав я йому відписати?!!! — докінчує розмову Юрко.

Тут нараз заворушився гурт людей, бо саме надходить малий ростом німецький листоноша, зі сивими вусами, як в кайзера Вільгельма, а його „Гут Морген" електризує всіх. Гуртом за ним машерують скитальці до таборової канцелярії по пошту, яку кожному: „дасть Біг".

...Гер, Петер Михасько, гат ніхт фон Аргентіна!!! — кричить до Петрика Михаська листоноша кайзер Вільгельм.

...„І не треба" — відповідає йому Петрик, частуючи його цигаркою.

* * *

...Падуть вичитувані назвиска, адреси то з ЗДА, то з Канади, Аргентини, Парагваю, Австрії, Англії, Люксенбургу, Бельгії, Польщі, Франції. Чим раз менше вже листів зі самої Німеччини. Зі всіх кінців світу прийшла пошта. І де то нашого брата не порозкидувало по Божому світі, бо вже навіть попав і один лист з Хін.

Серце в грудях б'ється кожному, чей же і для нього щось буде. Скільки сподівання, скільки надій спочиває в цьому чотирокутному листку, обклеєному різними значками та штампілями.

А наші таборові філятелісти! Аж серце рветься їм на вид цих всіх значків! Одні з них вже облягають адресата та просять його про значок з Парагваю, другі жалуються, що не мають ще значка з „бичком" з Буенос Айрес, треті заходяться коло значка з Хін, щоб якось витяти його штудерно враз з почтовою штампілею.

Рух, шум, зітхання тих, що нічого з почти не одержали, радість та втіха в тих, які щось одержали.

Зменшується гурт скитальців по приході заокеанської почти. Зближається обідова пора, треба іти по свою бляшанку на обід та стати в чергу коло таборової кухні. А тут знову в черзі за обідом починається „ходяча жіноча таборова пошта". І що тільки Ви не почуєте тут?!!!

...Хто має виїхати вже вкоротці за океан, хто зі скитальців одержав харчеву посилку від своїх рідних з Америки та Канади, що в тих пачках було, скільки продуктів, на як довго вистарчить, що дальше варити і так далі, аж кожня з них або кожний зі скитальців одержить свій пайок з кухні.

...І будь, ти, ситий від того, що маєш у бляшанці, коли навіть і той чорний хліб вімаки беруть і шахрують, та печуть в ньому якусь біду, що в рот не можна взяти... І коли це все скінчиться... — зітхає якась жінка з дитиною на руках?!!!

...А скінчиться, Зіночко, незадовго, — відповідає друга, що то її чоловік у Бельгії. Чули, що знову буде скринінг, — ніби то четверий з черги перепис всіх скитальців —.., будуть викидати з опіки та пришпилювати до німецької господарки. Так написано на таблиці. Я читала, Зіночко, — то оголошення, але ніяк не зрозуміла його, бо то треба себе описувати аж за 12 літ взад, а де ж я можу щось сказати, коли я призабула, що вчора було...

...Щастя моє, Зіночко, що я вже недовго тут в лагрі, бо їду до чоловіка до Бельгії і буду мати святий спокій з тим переписом...

...Але, ви, Зіночко, що зробите з малою дитиною?!!! Хіба вас Пан Біг має у своїй Божій опіці!

Похитала щасливо жінка, — що то її чоловік вуглекопом записався до Бельгії, — головою, взяла свої дві бляшанки від консерви, одну з бараболею в лушпині, а другу зі супою з „калоріями", — та вдоволена вийшла з передсінку таборової кухні.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗА ЗМІНУ КАЛЕНДАРЯ.

Свята — це момент відпруження. Це хвиля, коли маємо змогу вирватись зпід ярма буденщини і дихнути дещо повнішою груддю. Та, щоб ми могли святкувати, мусить бути створена святочна атмосфера, тобто такі умови, щоб ми могли відірватись від щоденщини і відчути, що цей день це свято, а не буддень.

Пишу оці рядки під вражінням перших Різдвяних свят, перебутих на американській землі.

Мушу зі сумом ствердити, що тих свят я тут властиво не бачив. Та не тільки я. Так як я заобсервував, не має їх майже ніхто з американських українців.

В мойому розумінні таке свято на Різдво тісно звязане з церковними відправами, бо вони й надають зміст тому святу і створюють той настрій, який відриває нас від буденних турбот і переносить у кращий удуховлений світ віри і надій.

Тимчасом воно тут так:

Святкова струя на лат. „Крісмес" така сильна, що пориває і наших людей. І, хоч наші люди не признаються перед собою самими, що святкують латинський Крімес, то в дійсності так воно є. В той час закладають ялинку, гостяться, складають собі бажання.

Святкування це одначе якесь без душі. Бо дійсно не можна собі увявити Різдва без усього того духового чару, який йому надає церква.

А прийде наше Різдво: чоловік замість до церкви — до праці, дітей теж уже нема, бо розїхались чи то до праці, чи школи. Нема вже цілої родини, як це було на Крісмес. В церкві є відправа, та що ж, коли людей там мало. Що гірше: і люди оттак — ні сяк, ні так.

Справа це немаловажна.

Може старшому поколінню, що памятає ще Різдво у Батьківщині, таке Різдво і вистачне. Хоч і для них це святкування сумне якесь і без принади. Та важна справа з молодим поколінням. Для цього ця розбіжність календарів може мати дуже погані наслідки і я вповні розумію ту молодь, яка уважає в американських умовинах святкування за старим календарем за дивовижу, з якою вона не може погодитись, і в більшості святкує за новим календарем.

Конечна тут реформа і то скора.

Проблема зміни церковного календаря виринула була і у Галичині на деякий час перед другою світовою війною. Пропагували її й деякі світські, а головним аргументом „за" було те, щоб дати змогу святкувати широким масам робітників, що не все мали змогу святкувати наші свята.

Справа та тоді не перемогла на мою думку з двох причин; основна маса нашого народу в Галичині це селяни, які не мали ніяких труднощів з святкуванням за старим календарем; подруге — і це був головний аргумент „проти" — така переміна календаря улегшила б латинізаторські затії поляків.

Інакше нині в Америці. Основна маса нашого народу тут — це робітники, для яких святкування у дні вільні від праці дуже важливе питання. Нема теж тут небезпеки латинізації. І загалом не можу найти ніякого аргументу, що був би „проти".

Як аргумент „проти" підносить дехто, що деякі наші священики завели були святкування „по новому" і мусили це відкликати, бо люди спротивилися. Мали рацію. Я теж спротивився би, коли б таку зміну хотів завести тільки один чи другий парох, а загал громадянства тримався старого календаря. Треба підкреслити, що цей консерватизм, це привязання до того, як було за дідів і прадідів, це прекрасна риса нашого народу. Та коли б беручи на увагу потреби і бажання широких мас нашого народу запорядила таку зміну наша церковна влада, та ще в порозумінні з нашими світськими головними представництвами, то, як мені здається, таку зміну приняло б наше громадянство як щось справді корисне і позитивне.

Це зовсім не мало б і не може мати впливу на те, коли ми будемо святкувати на Батьківщині. На своїй землі і у своїй державі ми будемо могти святкувати тоді, коли захочемо. В інших країнах мусимо пристосуватись троха до чужих умовин, бо ті життєві умовини можуть бути іноді такі сильні, що не врахування їх може принести нам поважну шкоду.

Вважаю, що святкування в Америці за старим календарем приносить нам тільки шкоду, а буде просто неможливим до здійснення, коли відійде наше старше покоління, яке є носієм нашої традиції на новій землі.

Як перевести практично таку зміну?

Після передискутування питання в пресі, а може і в окремих виданнях, наша церковна греко-католицька і православна єрархія могла б зарядити по парохіях голосування парохіян „за" чи „проти".

Очевидно, коли б більшість людей заявилась „проти", треба б цілу справу залишити. Але, коли більшість — а на мою думку подавляюча більшість — заявиться „за", тоді наші єпископи повинні піти на зустріч тому бажанню вірних і запорядити заведення в церкві нового календаря.

Час би вже справді, щоб нарід, який зачинає Новий Рік 1-го січня, започаткував його в той час і в церкві, та щоб на новорічних і різдвяних Богослужбах міг бути загал нашого громадянства, зокрема, щоби могла бути молодь.

Хоч у перших роках воно може було б нам ніяково, то після недовгого часу ми звикли б до тої зміни і побачили б, що вона вийшла б на добро нашого народу і церкви.

М. Б.

Могандас Ганді, праведник та патріот Індії

(Докінченння зі стор. 2-гої).

ідею, щоб гіндуси потрібну на одяг матерію самі собі продукували з індійської бавовни та бойкотували англійські товари. Для прикладу сам власноручно виткав собі накидку, щоб окрити своє тіло і в ній постійно ходив.

Як англійці наложили високий податок на сіль, Ганді пропагував, щоб гіндуси самі собі виварювали сіль з морської води, бойкотуючи англійський монополь. У всім Ганді світив особистим прикладом і це потягало за ним його земляків. Немає сумніву, що масове поширення економічного бойкоту англійських завойовників приневолило Англію йти на уступства. Остання війна переконала Англію, що треба змінити радикально свої відносини до Індії та згодитись на її незалежність.

Індійські магометани, що також були за визволенням Індії, не хотіли одначе такої зєдиненої Індії, яка булаб контрольована гіндуською більшістю.

Немає сумніву, що Англія могла була ще довший час панувати над Індією, користаючи з різниць поміж гіндусами та магометанами, як теж використовуючи приватні династичні інтереси численних напівсамостійних володарів - магараджів. Одначе політичний розум Англії диктував їй піти на стрічу бажанням Індії та розвязати конфлікт в мирний спосіб і втримати Індію бодай як дві домінії — гіндуську та магометанську (Пакістан).

Якраз в першім році визволеної батьківщини Ганді згинув з руки земляка, браманського фанатика. До останку Ганді був противником поділу Індії, коли ж поділ став фактом, робив надлюдські зусилля, щоб накпонити своїх земляків гіндуської та магометанської віри до взаїмної толеранції. Це було ціллю його останнього посту — голодівки, кілька днів перед смертю.

Могандас Ганді це велика історична постать, найбільший індієць по Готамі Будді, а оригінальна вона тим, що він получив в собі ролю святця-аскета з ролею політичного провідника. В Европі та й в цілому світі вважається річю прямо неможливою ті дві ролі погодити. Політика, на жаль, в світі християнської цивілізації немов невідлучно звязана з неетичністю. Такий погляд це спадщина по Махіявелі, батькові новочасної дипломатії, який старався теоретично узасаднити, що політик особисто може бути етичним, але не мусить ним бути як представник держави, народу.

Хоч науку Махіявелія нині позірно всі відкидають, але на ділі всі її в практиці держаться. Ганді завжди свої політичні погляди годив з власним поступуванням, як з огляду своїх земляків, так і з огляду ворогів свого народу. Жив та помер як політик, праведник, святець.

НАЙЛІПШИЙ КОМІК В 1947 РОЦІ. — Це Джімі Саво (зправа), знятий у хвилині, коли дістає нагоду з признанням, що зістав визнаний найліпшим коміком у минулому році. Джімі виступає в пантомінах. Йому недавно ампутовано ногу, та штучна нога не є йому перешкодою в його виступах.

З життя української еміграції

Інтернаціональний концерт

7. грудня в залі кінотеатру „Меркур" в Мюнхені відбувся перший міжнаціональний концерт з участю кращих музично-вокальних сил еміграції. Програма концерту, представлена в основному українською, французькою, італійською, німецькою та московською музикою, сприяла доброму виявленню здібностей „запроторенців".

В надзвичайно милих балетних сценах (з „Карнавалю" Шумана та „Долі" Чайковського) танцюристка Наташа Божкович (сербка) барвисто розгорнула свій хореографічний талант. Шкода тільки, що шановна балерина обидва рази виступає в клясичному балеті, очевидно не насміловчись показати глядачеві в усіх барвах національні танки Югославії, які може були б зустрінуті ще з більшою теплотою і цікавістю.

Інструментальна музика була заступлена найширше. Виступали поляки: тонкий стриманий (у грі) віолончеліст Євген Раневський з „Концертом" Боччеріні, та його темпераментна (у виконанні) дружина — піяністка Віолета Кундерт з творами Рахманінова (прелюдія Б-моль та „Музичний момент"). Прелюдії Л. Ревуцького (С-дур і Ф-дур) та „Еспанську рапсодію" Ф. Ліста віртуозно виконав український піяніст Борис Максимович, широко відомий останніми часами навіть німецькій публиці. Піяністам та акомпаніяторам взагалі цього разу добре дісталося в залі... від холоду. Не могли зігріти їхніх рук ніякі оплески ентузіястичної публіки.

Білоруська співачка Єлизавета Еверт (меццо-сопрано) в аріях з опер (Верді „Дон Карлос" і Глінки „Життя за царя") та в хабанері з „Кармен" Бізе — ніби вяло, розгорнувши повнозвучний голос на ввесь діяпазон, особливо блиснула високими тонами. (Чи не для цього було й вибрано старозавітне „Життя за царя" яке єдине з усього концерту викликало несмачні асоціяції бідоемігрантської „тоски": „сам Гасподь царя атстаїт от врагов"?...)

Наш славітний тенор Орест Руснак вибрав з свого багатого репертуару арії з опер Доніцетті „Фаворитка", Адамса „Постільйон" та популярну „Каро міо бен" Джордані. Крім „бісової" народньої пісні „Ой не світи місяченьку", О. Руснак вже не захотів нічого більше виконувати...

Але „дессертом" програми інтернаціонального концерту була, безперечно, незрівняна Клавдія Таранова. „Чистокровне", багате нюансами, кольоритне меццо-сопрано, — можна сміло твердити, — відразу закохало слухачів.

Здавалося, співачка говорить, — так легко, без всякого напруження, лилися звуки від соковитих низьких, до насичених силою і почуттями високих. „Краса і сила" виразу в пянісимо — вражаюча. В усіх чотирьох виконуваних нею речах, починаючи від пісні С. Людкевича „Одна пісня солоденька" (на слова Уляни Кравченко) до романсу Р. Штравса „Вечір тихо покрив поле (на слова Отто Бірнбаума) — і арії Ш. Гуно з опери „Сабінська королева" („Нарешті я сама..."), співаних українською мовою, Клавдія Таранова виявила своєрідну експресію і високий мистецький рівень вокальної культури. Чарівно інтерпретований співачкою „Гопак" (сл. Т. Шевченка, муз. Мусоргського), який так часто спрощується виконавцями до естрадно-шансонетного блюзнірства, заблищав на цьому концерті повною гамою властивого йому пісенного чару.

Взагалі цей концерт в цілому створив небудене враження. Клясичний стиль програми був суворо дотриманий прекрасним рівнем виконання. Надзвичайно прикро тільки, що організатори „дали великого хука" як в організації приїзду виконавців, так — і найбільше — в рекламуванні самого концерту. Надто невигідний час (10-та година ранку!) теж не сприяв відвідуванню, та ще в період мюнхенського безтрамвайя. Через те публіки було дуже мало, бл. 200 осіб, що перш за все дуже негативно вплинуло на самопочуття виконавців, а серед присутніх викликало справедливе обурення.

В. Старицький.

Американський спосіб навчання про єдність

В багатьох американських школах по цілій країні, а особливо в містах, звертається особливу увагу на так зване „міжкультурне" виховання. Під цим розуміють ознайомлення дітей з традиціями та звичаями різних груп, з яких складається американський нарід. Сама по собі ідея такого виховання є досить проста, якщо людина будь якого віку розуміє і цінить культуру тих, хто різниться расою, релігією чи національним родом, така людина навчається мирно жити з ними і позбавляться своїх упереджень проти них, як і вони позбавляються подібних упереджень проти неї особи. Але як школи переводять на практиці цю ідею?

Про це можемо вичитати в численних публікаціях на цю тему, в яких подається чимало прикладів. Не мають успіху ті шкільні програми, які не є добре підготовлені, які примінюються тільки наполовину. Але коли їх переводять в життя з глибоким зрозумінням того значення, що вони мають не тільки для самих шкіл, але й для цілого народу, тоді вони можуть мати значний успіх.

Вагато батьків вже знайомі з тими способами, як їх діти навчаються пізнавати й цінити культуру інших груп. Можна, наприклад, шляхом драматизації показати, що доброго внесли в життя громади та країни, скажім, словаки, чехи, скандинавці, італійці, росіяни, литвини, чи фіни. Можна влаштувати програму української народної музики, чи грецьких народних танків. Можна підкреслити ролю, яку грали чужинці, або нігри в розбудові Америки.

Проте, таке міжкультурне виховання не матиме значного впливу на життя дітей, якщо буде подаватися тільки в межах школи. Це зрозуміло й тому деякі школи стараються показати школярам примінення міжкультурного виховання до дійсних умов життя — не тільки в школі, але й поза нею, серед тої громади, яку школа обслуговує. Тому влаштовують поїздки дітей в інші дільниці, де вони знайомляться з життям різних груп, культурні здобутки яких збогачують їх місто, бачуть, як деякі з тих груп терплять пониження зогляду на їх бідність, расу, релігію, чи національне походження. Коли хлопці і дівчата повернуться до школи, вчитель може дати їм завдання написати про те, що вони бачили, можливо поставивши себе на місце члена якоїсь меншинової групи. Головна думка — „якби ви почували себе, якби були жидом, поляком, чи мексиканцем в нашім місті?" В такий спосіб переводиться програма міжкультурного виховання в одній з колорадських гай скул.

Як поводиться молодь після того, як навчиться дивитися на інших як на людину, а не як на нігра, поляка, мексиканця, італійця?

Відповідь на це питання дає звіт одної народної школи в Каліфорнії, яка вже від деякого часу переводить у себе програму міжкультурного виховання. В тій школі щонайменше 90 відсотків школярів є мексиканці, нігри, італійці, филипинці, греки, хінці, еспанці. Є там один американський хлопець японського роду. Він недавно вернувся після перебування в однім з Релокаційних Центрів, в яких тримали протягом війни американських японців, що мешкали на побережжі Тихого Океану. Того хлопця всі любили в школі ще до його виїзду. Коли він вернувся, його привітали радісно і сердечно. Він став капітаном бейзболової команди. Вчителі тої школи кажуть, що там нема між дітьми расової ворожнечі, а ні в клясах, а ні на спортових майданах.

Гляньмо ще на одну школу — „Мекензі Гай кул" — в Дітройті. Як подає „Інтерколчурал Едюкейшен Нюз", учні тої школи репрезентують 23 з 65 національних груп Дітройту. Більшість учнів є з другого покоління американців і деякі з них говорять в дома іншою, не англійською, мовою. Року 1943 в їх місті — Дітройті — вибулося одне з найгірших в американській історії расових заворушень. Виникло воно переважно в наслідок поширених расових упереджень, жалюгідних умов життя нігерського населення в Дітройті, брутальности поліції. Під час заворушення забито 34 особи, більшість з них нігри. Після тої ганебної події, в „Мекензі Гай Скул" — в деяких інших школах — створено міжрасовий комітет, який мав старатися, аби не повторювалися подібні вибухи, що плямують цілу Америку. В згаданій школі цей комітет перетворено на Комітет Демократичних Людських Взаємовідносин, а студентська рада Комітету є найліпшим доказом того, що в тій школі нема місця упередженням расовим, релігійним та національним.

В школах, подібних до щойно згаданих, міжкультурне виховання помагає витворювати поміж молоддю дійсно демократичні, людяні відносини. Як казав д-р Гарольд С. Гунт — управитель шкіл в Шикаґо, який плянує міжкультурне виховання для шикаґовських шкіл, починаючи від дитячих садків — „Дійсні наслідки міжкультурного виховання позначаться тоді, коли теперішня молодь стане дорослими громадянами. Досить тяжко впливати на погляди вже дорослих людей щодо упереджень". Проте, вже й тепер все більше й більше як молоді, так і дорослих цікавиться міжкультурним вихованням.

Загальна Рада.

СОВЄТИ ХОЧУТЬ ЗВЕРНУТИ 8 КОРАБЛІВ З ЛЕНД-ЛІЗУ.

Вашингтон. — Совєтський амбасадор Александер С. Панюшкін повідомив департамент стейту, що Росія готова звернути Америці 7 тенкових і 1 вантажний корабель, які вона дістала була від Америки під час війни на підставі закону про Ленд-Ліз. Всіх кораблів вислала тоді Америка до Росії 90. Америка потребує тенкових кораблів для перевозу нафти.

АМЕРИКА ПРОПОНУЄ НОВІ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ АВСТРІЇ.

Вашингтон. — Секретар Маршал запропонував Чотирьом Потугам поновне зібрання заступників міністрів закордонних справ на день 20. лютого, щоб спонукати Росію забрати свої війська з Австрії і довести до заключення миру з Австрією. В справі Австрії відбулося 63 різнородних нарад Чотирьох Потуг, одначе вони не довели до жадного заключення. Нові наради предвляє Маршал на підставі зголошення Росією нових плянів для виплати відшкодування.

ЛЕОПОЛЬД БЕЛЬГІЙСЬКИЙ ПРИХАВ ДО КУБИ.

Гавана, на острові Куба, 2. лютого. — Сюди приїхав здетронізований бельгійський король Леопольд III. з своєю жінкою Рутою і сином Бодуеном. Звідси він плянує відвідати Злучені Держави і південно-американські республики.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШИКАҐО, ІЛЛ.

Звіт річних зборів т-ва Св. Юрія, від. 379 У. Н. С.

Дня 11. січня 1949 в 1. год. попол., в домі відділів У. Н. Союзу відбулися річні збори повищого т-ва. Членів, як на річні збори, прибуло досить мало, але за це прибули самі активні члени, яким У. Н. Союз був і є дорогим. Приявні потішилися, що сила не у кількості, але у якості.

Повставням з місць і хвилевою мовчанкою предс., п. Г. Бобик відкрив збори. Предсідником зборів вибрано одноголосно п. Д. Хоркавого, нового члена і нову людину на землі Вашингтона. На секретаря покликали приявні п. С. Паньків. Предсідник привитав членів і негайно приступлено до порядку нарад, який складався із двох частин, 1. звіту управи і 2. вибору нової управи на 1948 р., а на кінці із внесків і запитів.

Кожний член управи склав докладний звіт із діяльности за 1947. Звіт кожного члена уприявні потверджували тучними оплесками. Останній звіт здав член контрольної комісії, заявляючи, що в часі контролі всі книги знайдено в найлучшому порядкої і тим самим уділяє абсолюторії уступаючій управі.

Після звітів забрав слово предсідник, поділяючись своїми думками із приявними. Прелегент зясував коротко значіння і могучість У. Н. Союзу під оглядом суспільним (одна громада без огляду на політичні і релігійні переконання) і господарським. Під кінець свого слова прелегент подав клич для т-ва на 1948 р.; кожний член повинен приєднати в часі року хотяй одного члена, що збори приняли оплесками.

Негайно по слові приступлено до другої частини порядку нарад, до вибору нового уряду на 1948 р. Вибрано слідуючий уряд: предс. В. Пилипів, заст. предс. Т. Манчук, секр. рек. С. Паньків, секр. фін. Д. Хоркавий, касієр М. Семків, контр. комісія: С. Куропась, Розалія Сидорик, А. Боднарчук, надзир. хорих: Анна Кухар, І. Плащинець.

Після вибору такої управи зборами дальше проводив вибраний голова п. В. Пилипів. При внесках і запитах члени подавали дуже важні думки щодо пляну праці на б. рік, а іменно: а) відсвятковувати укр. національні свята (п. В. Пилипів), б) давати реферати і висвітлювати відповідні фільми (п. А. Боднарчук); в) улаштовувати забави (п-ні Р. Сидорик); г) улаштувати в літі розривки — пікніки (п. Т. Манчук).

Після вичерпання програми предс. подякував приявним за участь і на цьому закрив збори.

В. Пилипів, предсідник;
Д. Хоркавий, секретар.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРУКЛИН, Н. Й. — Місячні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 158, відбудуться в пятницю, 6. лютого, в год. 8. ввечір, в У. Н. Домі, 216 Ґренд ул. Просимо всіх членів конечно прийти. — М. Кіт. рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. Сокіл, від. 336, відбудуться в неділю, 8. лютого, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори і вирівнати свої вкладки. Маємо важні справи до полагодження. Уряд на 1948 рік є: Г. Степанек, предс., 3195 W. 31 St. Tel. W.O. 5986; С. Постолюк, заст.; Г. Кісіль, фін. секр.-кас., 3555 East Boulevard. Tel. D.I. 7058; Т. Кальмук, рек. секр.; П. Калинчук, заст.; М. Савчак і Олена Степанек, контр. комісія; надз. хворих: М. Лещишин, tel. O.N. 2599, М. Більо, заст. Г. Степанек і Г. Кісіль, делегати до Злуч. Орг. І. Сидорович і С. Пелех, прапорщини. Це оголошення кожний член повинен заховати. — Г. Степанек, предс.; Г. Кісіль, фін. секр.-кас.; Т. Кальмук, рек. секр.

HAMTRAMCK, MICH. The monthly meeting of the Markian Shashkevich's Lodge 94, will be held Sunday, Feb. 8, at 1:30 P. M., at the Ukrainian Democrat Club on Grayling St. Members are urged to attend the meeting. — T. Sudomir, Sect.

КЛІВЛЕНД, О. — Повідомляємо членів Тов. ім. І. Франка, від. 334, що місячні збори відбудуться дня 8. лютого, в год. 1. пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів приьти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: М. Задерецький, предс.; С. Морозович, фін. секр.-кас.; І. Жук, рек. секр

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

WHAT IS GLAUCOMA?

GLAUCOMA, which may be described as excessive pressure within the eyeball, is the most prevalent of all the serious diseases of the eye. Hippocrates recognized glaucoma four hundred years before Christ. The name is derived from the Greek word meaning "sea-green," which is the color that characterizes the pupils in eyes that have been blinded by glaucoma.

The eye-ball is, of course, always filled with liquid. Glaucoma is marked by an increased pressure of the fluid within the eye which results in hardness and tension. If not promptly and effectively treated, the retina, or optic nerve center of the eye may be atrophied and blindness will follow.

The onset of glaucoma may be insidious, or it may be dramatic. The most dreaded type is called acute inflammatory glaucoma. Sometimes this full-blown glaucoma strikes without warning, but usually such an attack has been preceded by mild varied complaints, such as halos around lights, occasional headaches, and discomfort when one is in a darkened room. Sometimes an attack of acute glaucoma is mistaken for an upset stomach, with its nausea and headache.

These danger signs should be heeded. A medical eye doctor (ophthalmologist or oculist) should be consulted. He may treat the eye with drops, or an operation may be necessary.

In the presence of an acute attack of glaucoma no time can be lost. Every hour of delay jeopardizes the sight of the affected eye. If drops overcome the attack, the patient has a good chance of escaping permanent injury.

Some cases of inflammatory glaucoma are mild and chronic, with the symptoms persisting for months.

Then there is the type known as "chronic simple glaucoma," which is said to represent 3% of all eye afflictions. There is some increased tension, perhaps an early morning headache, a blurred vision, and difficulty in adapting the eyes from light to dark. A family history of glaucoma, or history of headaches occurring after the patient has been in a dark room are symptoms that make it imperative for the eye physician to suspect glaucoma.

Apart from the use of drugs and the possible desirability of operation, glaucoma is treated just as many other conditions are treated, by building up the general health, clearing all possible sources of infection, and urging the avoidance of unusual strain or excitement.

We must remember that the eyes are only a part of our general system, and when we treat the eyes, we treat the entire body.

Little is known about the causes of glaucoma, but as with so many medical conditions, prompt attention to the earliest warning signal is the surest protection against lasting injury—and prompt treatment in the hands of a skilled eye physician usually produces results.

We must protect our eyes,—for they are priceless and irreplaceable.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Бріджпорт, Конн. — Додати до збірки: С. Даценко $2. Вислано до Зл. УАДК $57.

П. С. — Навіщо ті довгі поддяки? Думаємо, що вже саме проголошення жертв є вистарчальне. І чи самі собі будете дякувати? Ви теж зложили жертву та ще колядували.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ПОШУКУВАННЯ

ТЕКЛЮ І МАРІЮ ГАРАСИМЕЦЬ,

що приїхали до Америки в 1925 році з Нараєва, пов. Бережани, пошукує **СТЕПАН МАРУХНЯК** з Гор. Австрії. Адрес:
STEPHAN MARUCHNIAK
Humelsham 32
Ried i. In. (Ob. Ost.) AUSTRIA

ОКСАНА з Пилипчуків **КЛЮФАС**, донька бл. п. отця **Василя Пилипчука**, пошукує своїх стриєчним братів

АНДРІЯ і ГРИГОРКА ПИЛИПЧУКІВ

з Гниличок Малих, які приїхали до Америки перед 1914 р., або їх родини. Адрес:
Ing. OREST KLUFAS
Berchtesgaden—Strub
Camp "Orlyk"
Germany — U. S. A. Zone.

ПОШУКУЮ

ІВАНА і ПУЛЮНЬКУ БЕЙҐИР

з села Різдяни повіт Теребовля і їх дітей **Ольгу і Гринька**, котрі мали жити в Пітсбургу, Пенсилвенія. Пошукує їх дочка **Марія** в Польщі. Хто про них знає, або вони самі, хай напишуть до:
STEFAN SIRY,
1545 Central Ave.
Windsor, Ont., Canada.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 28. січня 1948 року помер у 54. році життя

ВАСИЛЬ ПАЛАЩУК,

член Тов. Запорозька Січ, від. 325 У. Н. Союз ув Бруклин, Н. Й.

Покійний походив зі села Лиса, пов. Підгайці, Зах. Україна. Вступив до Тов. і Союзу в 1924 р. Полишив жену Анну і двоє дітей Марію і Юрка, трьох внуків, брата Андрія, сестру Агафію, братанича М. Датюха, зятя Едварда і невістку.

Похорон відбувся 31. січня з пох. заведення до церкви Сош. св Духа при великім здвизі народу, а відтак на цвинтар св. Івана. — В. Й П.!

П. Малицький, секр.

Дня 9. січня 1948 року померла

СОФІЯ САВЧУК,

члениця Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94 У. Н. Союзу в Гемтремк, Мдш.

Покійна походила з Тисьмениці, пов. Товмач, Зах. Україна. Полишила в смутку мужа Марка, сина Михайла, дві дочки Марту Бравн і Ліліян Савчук та одного зятя.

Похорон відбувся 12. січня з дому жалоби при участи родини, членів і знайомих на цвинтар Mt. Olivec Cemetary. — В. ЇЙ П.!

В. Крушельницький, секр.

Приємна жінка.

— І ти не жалуєш за своїм першим чоловіком?

— Я ні, але мій теперішній чоловік все за ним плаче.

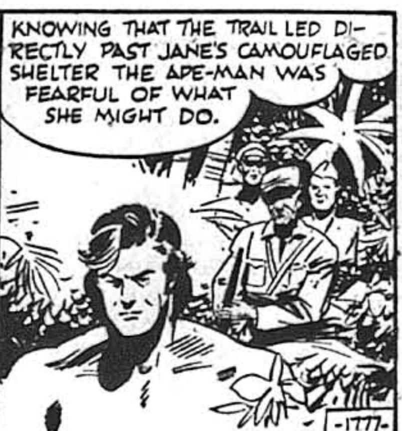
(„Комар").

КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ „ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС"

ТАРЗАН, ч. 1777. Остерігаючий знак.

Під загрозою стрільби Тарзан чувся приневоленим стати в проводі ватаги.

Він знав, що стежка йде попри тимчасовий притулок Джени і він побоювався, щоб вона не зробила чогось нерозважного.

Коли Тарзан зблизився, він завважав перестрашений вигляд у Джени.

Він дав її тайний знак осторогі.